

Łaziskie pomniki

– dzieła znanych rzeźbiarzy

Szczególne miejsce w Łaziskach Górnych zajmują pomniki, pod którymi odbywają się różnego rodzaju uroczystości, zarówno religijne jak i świeckie. Warto przyjrzeć się rzeźbiarzom, którzy je stworzyli. Jednym z tych dzieł jest pomnik kapliczka św. Jana Ewangelisty na Wierzysku. Została ona poświęcona w 1819 roku, lecz w latach hitlerowskiej okupacji została zniszczona. Oryginał rzeźby św. Jana został odnaleziony dopiero w 2017 roku i jest ona aktualnie wyeksponowana w łaziskim Urzędzie Miasta. Natomiast w miejscu zdemolowanej figury umiejscowiono w sierpniu 1947 roku nową rzeźbę, której autorem był Jan Seretta. Urodził się on w 1896 roku w Pawłowicach Śląskich w rodzinie ziemiańskiej. Jeszcze przed I wojną światową zdawał pierwsze egzaminy rzeźbiarskie w Opolu. Później kształcił się w Düsseldorfie i Bawarii. W 1918 roku ukończył on szkołę artystyczną we Wrocławiu. W czasie I wojny światowej służył w armii niemieckiej, m.in. w Grecji, gdzie był pod wrażeniem miejscowej, głównie starożytnej sztuki. Później był zatrudniony w pracowni snycerskiej Jana Janoty w Pawłowicach, a wkrótce otworzył w tej miejscowości własny warsztat. W czasie II wojny światowej był więziony w łagrach na terenie ZSRR, gdzie m.in. pracował twórczo na zamówienie obozowych strażników. W czasie swej zawodowej kariery wykonał wiele rzeźb, głównie o tematyce sakralnej. Oprócz łaziskiej figury św. Jana, do jego najważniejszych dzieł należą: ołtarz św. Barbary w ko-

ściele św. Antoniego w Siemianowicach Śląskich, droga krzyżowa w kościele św. Apostołów Filipa i Jakuba w Żorach, figury do szopki betlejemskiej w kościele św. Piotra i Pawła w Katowicach, czy rzeźby portalowe dla kościoła św. Marii Magdaleny w Tychach. Jego prace były często prezentowane w ówczesnej prasie. Jan Seretta zmarł w 1969 roku. Jego wnuczka, **Lilianna Domin**, była gościem w czasie obchodów 200-lecia kapliczki na Wierzysku w 2019 roku.

Innym znanym łaziskim monumentem jest pomnik poświęcony Bohaterom Walk o Wyzwolenie Społeczne i Narodowe Śląska odsonięty na granicy Łazisk Górnych, Dolnych i Średnich 3 października 1965 roku. Rzeźba przedstawia trzy postacie: powstańca śląskiego, żołnierza i więźnia obozów koncentracyjnych. Monument ten czasami współcześnie nazywany jest Pomnikiem Ofiar Wojen. Jego autorem jest rzeźbiarz Jerzy Egon Kwiatkowski, któremu pomagał T. Wrześniok. Kwiatkowski urodził się w 1928 roku w Królewskiej Hucie (dzisiejszy Chorzów). Ukończył on Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych we Wrocławiu w 1952 roku i został członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków. Tworzył dzieła zarówno o tematyce sakralnej jak i świeckiej. Do najważniejszych jego prac należą m.in. wystrój archikatedry Chrystusa Króla w Katowicach (m.in. ołtarza głównego, kaplicy chrzcielnej i drzwi głównych), wystrój kościołów w Tychach – Czułowie, Roju, Łagiewnikach Wiel-

Wierzysko – pomnik św. Jana

kich, Katowicach Ochojcu, Pszczynie (kościół Wszystkich Świętych), Drogomyślu, czy kaplicy Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach. Z dzieł o tematyce świeckiej wymienić należy: Pomnik Powstańców Śląskich w Wodzisławiu Śląskim, rzeźbę Rodzina na placu Grunwaldzkim w Katowicach, Pomnik Stanisława Staszica w Dąbrowie Górniczej, rzeźby w Parku Śląskim w Chorzowie, płaskorzeźby na Pałacu Ślubów i Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach, tablice pamiątkowe poświęcone postaciom związanymi z Mikołowem i wiele innych. Jego ostatnią większą pracą była rzeźba bł. ks. Emila Szramka w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach. Jerzy Egon Kwiatkowski zmarł w 2005 roku w Rudzie Śląskiej i tam został pochowany. Spoglądając na łaziskie pomniki, warto pamiętać, że zostały one stworzone przez uznanych artystów.

dr Marcin Rudy
Towarzystwo Przyjaciół Łazisk